

Naslovna stran

Karl May

ERI

Woodstar Publisher, 2015

O tej e-knjigi

“Eri“; Karl May; prevod: J. Pretnar

© Karl May, 1901

© Woodstar Publisher, 2015

BISBN 978-999-2727-04-26 (pdf)

BISBN 978-999-2727-05-26 (mobi)

BISBN 978-999-2727-06-26 (ePub)

BISBN 978-999-2727-07-26 (azw3)

Publicirala v elektronski obliki založba Woodstar Publisher S. A., Junij, 2015.

Avtorske pravice in licenca

Vse pravice pridržane.

Nobenega dela te e-knjige ni dovoljeno reproducirati, prenašati ali uporabljati v izvorniku ali v prevodu v kakršni koli obliki in s katero koli tehniko, elektronsko, mehansko, s fotokopiranjem, snemanjem ali s katerim koli sistemom za shranjevanje, obdelavo in prenos podatkov brez pisnega dovoljenja založbe.

Ta e-knjiga je namenjena vaši osebni uporabi. Ni je dovoljeno prodajati naprej ali podariti drugim osebam. Če bi želeli to e-knjigo podeliti z drugo osebo, prosimo kupite dodatni izvod za vsaki osebi, kateri bi jo radi podarili. Če berete to e-knjigo, a je niste kupili ali ni bila kupljena za vašo osebno uporabo, potem bi bilo dobro, da bi si kupili vaš lasten izvod. Zahvaljujemo se vam, ker upoštevate in spoštujete avtorsko delo vseh sodelujočih avtorjev in založbe.

Vsebina

Naslovna stran 2

O tej e-knjigi 3

Avtorske pravice in licenca 3

Vsebina 3

ERI 4

I. Potomba 4

II. Pareima 12

ERI¹

I. Potomba

Jasno nebo se je razpenjalo nad nagimi glavami; toda svetli sončni žarki niso mogli razgnati temnih senc z obrazov vrlim mornarjem, ki so sedeli z mano okoli plapolajočega ognja in si pripravljali kosilo.

Pred nami je ležalo nizko obrežje sredi treh nevarnih koralnih grebenov, v katere so se zaganjali nemirni morski valovi; za nami pa so se dvigala tla više in više. Na najvišji točki otoka pa je stal tesar Bob, ki je bil na vrsti, da je z daljnogledom neprestano opazoval obzorje. Imel je tudi nalogo, da nam znamenje, če bi se kje prikazala ladja, da bi nas odpeljala iz neugodnega položaja, v katerega nas je zanesla usoda.

Pred šestimi tedni smo bili namreč s trijadnikom „Poseidonom” odpluli iz Valparaiza proti Honkongu. Srečno smo prevozili črto Kaljao - Gvaiakil - Panama - Akapulko, in od tod nas je gnal ugoden jugovzhodnik proti Elizabetini višini. Tu nas dohiti vihar, kakršnega še nisem doživel na mnogih svojih potovanjih. Morali smo zadržniti vsa jadra, toda klubu vsem našim naporom se je igralo morje s „Poseidonom” kakor z orehovo lupino ter ga z nevzdržno silo zagnalo med koralne grebene. Kakor bodalce so se zabodle ostre čeri v ladjo, tako da se ni mogla ganiti nikamor. Prepustili smo jo torej neizprosni usodi in delali dva dni na vse kriplje, da smo kolikor mogoče rešili blaga in najpotrebnejšega živeža.

Ravnokar smo dokončali delo in kislih obrazov posedli med rešene zaboje in sode okoli ognja.

Nekaj korakov od nas je kapitan Robert izračunal zemljepisno lego našega otoka. Njegova naloga mu ni prizadevala posebnih težav, ker smo vzeli vse navtično in astronomsko orodje in ker je bilo tudi nebo jasno.

„No, kapitan, ali ste že izračunali?” vpraša krmar in ob enem vzame z ognja velik kos osoljenega mesa, da bi se prepričal, ali je že dovolj pečeno.

„Da, ravnokar sem izdelal račune!” se oglasi kapitan.

„Kje je torej ta otok?”

„Poldrugo stopinjo severno od Kozlovega povratnika in dvestodevetintrideset stopinj vzhodno od Fera.”

„In kaj menite o tem otoku? Bomo lahko ugotovili njegovo ime?”

„Ime mi sicer ni znano, toda mislim, da smo med otokoma Huahine in Maiao. In kaj menite vi, gospod Charles?”

Jaz sem bil edini popotnik na ladji. Sicer molčeči kapitan je rad kramljal z menoj ter me pri vsakem važnem dogodku vprašal za moje mnenje, česar sicer navadno ni storil pri drugih potnikih.

„Moji računi se popolnoma strinjajo z vašimi,” mu odgovorim. „Sicer še nisem bil nikdar v teh krajih, toda o njih legi sem se poučil natanko. Skoraj gotovo smo na kakšnem ‚Pomaru-otoku’², dasi ima ta otok drugačno obliko, kot je navadna pri njih.”

„Tudi ‚jaz še nisem bil v teh morjih,” odgovori kapitan. „In kakšno obliko imajo navadno ti otoki?”

„Večinoma so koralnega izvora, okrogli in le nekoliko metrov višji od morske gladine. Pokriva jih plodna, toda zelo tanka skorja zemlje; v sredi njih je navadno tudi majhno jezero. Otočje se deli na mnogo manjših skupin odkril ga je 1. 1606. Španec Quiros.”

„In kako daleč je od tod do ‚Društvenih otokov’³?”

„Ti leže, kakor vam je znano, proti severozahodu med deseto in osemnajsto stopinjo južne

¹ Deželni knez.

² To otočje se imenuje tudi : Tuamatu. Nizko otočje ali Biserno otočje .

³ Imenovani tudi : »Tahitski otoki« .

širine in med dvestodevetindvajseto stopinjo vzhodne dolžine. Torej smo blizu dvanajst stopinj od njih. ”

„Dvanajst stopinj! To je dolga pot; posebno sedimo na nepremičnem otoku, ne pa na hitri ladji,“ zagodrnja kapitan.

Ob tem pogovoru je bilo meso spečeno . Krmar pokliče pomorščake kosilu. Vsak je dobil kos pečenega osoljenega mesa in ga je užil z veliko slastjo. Meni ni teknila ta mornarska hrana; zato sem vzel puško in stopal ob obrežju tja, kjer sem bil opazil cele jate morskih ptic. Kmalu jih je ležalo precej na tleh. Poberem jih in se napotim z njimi nazaj proti taborišču. Mornarji me sprejmejo z veselimi „Živio-klici“ in mi pomagaje ptice oskubsti. V kratkem času je bila pripravljena izvrstna pečenka, ki je ugajala posebno kapitanu in ga spravila v dobro voljo.

„Kaj menite, Charles, ali prebivajo na teh otokih ljudje?“ me vpraša kapitan.

„Mislim da,“ mu odgovorim.

„In kakega rodu?“

„Skoraj gotovo malajskega. Saj vam je znano, da so nekateri Tomatu-otoki obljudeni.“

„To mi je sicer znano, toda za nas je zelo pomembno ali kje blizu bivajo ljudje.“

„Mogoče. Otoka Huahine in Maiao , med katerima smo, sta gotovo obljudena.“

„In kakšno je to ljudstvo?“ vpraša kapitan dalje.

„Večinoma so še divjaki. Pripoveduj e se celo, da so med njimi tudi ljudožerci” .

„Lepa tolažba za nas ! Bati se nam jih sicer ni ali sitnosti bi nam utegnilo delati to, da nihče izmed nas ni več njihovem jeziku; vsaj jaz ne poznam nikogar, ki bi mogel govoriti z njimi.“

„Jaz lahko govorim z njimi, gospod kapitan!“ se oglasi krmar in potisne zadnji kos pečenke v usta.

„Kaj? Vi? Kje ste se pa naučili tega?“

„Z ljudožerci se govori samo s temle! ” Ob teh besedah zavihti krmar svoj nož, kakor bi hotel koga zabosti, in pri ten naredi tako strašen obraz, da se kapitan nehote nekoliko odmakne ter pravi:

„Le spravite svoje rezilo, morda ga borno še potrebovali.“ Nato pa se obrne proti meni in vpraša:

„Charles, morda pa vi poznate malajski jezik?“ Posilil me je smeh. O Karlu je menil kapitan Robert, da mora vse vedeti in vse poznati. V tem slučaju se sicer ni dosti zmotil, zato sem mu dejal:

„Res je, da sem se za svojega bivanja na Sumatri in Malaki nekoliko privadil tisti malajščini, ki je skoraj povsod po otočju jezik sporazumevanja; toda pravega pismenega jezik ne poznam. Vendar mislim, da se utegnem za silo pomeniti tudi s prebivalci teh otokov.“

„Aho-iii! ” se razleže v tem trenutku z griča, kjer je stal tesar Bob; gotovo je opazil kaj posebnega in nas s tem mornarskim klicem opozoril na to.

„Aho-iii !” odgovori kapitan. „Tesar, kaj vidiš?“

„Jadra!” je bil odgovor.

„Kje?“

„Na jugovzhodu!”

„Eno jadro, čoln dolg in čudne oblike ,kakršnega še nisem videl!” zakliče tesar.

„Bržkone je kaka malajska šajka”, rečem. „Stopiva gor, da se prepričava.”

S hitrimi koraki odhitiva s kapitanom proti vrhu. Bob mi poda daljnogled; hitro pogledam skozenj, potem ga podam kapitanu in pravim:

„Čoln je tak, kakršne navadno rabijo na Društvenih otokih. Ker je širok samo za enega moža, toda zelo dolg in okroglega dna, bi se hitro prevrnil, če ne bi imel posebne priprave proti temu.”

„Prav pravite, čoln je res zelo dolg. Toda glejte! Eden, dva, trije, pet, sedem , devet,

dvanajst, štirinajst čolnov!" Tako je štel Robert. „Biti morajo še zelo daleč, kajti videti so zelo majhni kakor tolarji. Vzemite daljnogled!"

Res ugledam skozi daljnogled petnajst točk, ki so vidno rasle. Prvi čoln je bil že tako blizu, da sem ga lahko opazil s prostim očesom.

„Stopita za ta greben!" zakličem kapitanu in tesarju. „Ker ne vemo, čemu veslajo proti otoku, je bolje, da nas ne opazijo takoj."

„Ali nas ni že prvi lahko zagledal?" vpraša tesar.

„Ne" odgovori kapitan. „Dasi stojimo na višini, nas vendar iz te daljave še ne more opaziti. Toda pogledajte, kako hitro se bliža prvi čoln in kako veslač spretno uporablja vsak val, da prihaja hitreje naprej. Vesla na vse kriplje, prav kakor bi ga kdo podil."

„Skoraj gotovo bo kaj takega! Skozi daljnogled vidim prav razločno, da se večkrat ozira nazaj, gotovo po zasledovalcih."

„Kaj nam je storiti, Charles?"

„Ker ne vemo, ali so prijatelji ali sovražniki, je najbolje, da se za vsak slučaj pripravimo. Morda se bomo še borili."

„Hm - vse mogoče! Toda - hm! Če me sovražnik napade na ladji, vem, kaj mi je storiti; toda tu na suhem - hm! Ali ne bi bilo najbolje, da postavimo svoje ljudi sem na hrib. Tako bi lahko pregledali ves otok."

„Dobro! Toda menim, da bi jih bilo še bolje dobiti med dva ognja."

„Kako to?"

„Svoje ljudi razdelimo. Pri zabojih pustimo stražo; prva polovica naj se postavi vrh hriba, druga pa naj gre ob obrežju tja do onega grebena, kjer naj se skrije. Če bi prišlo do boja, pridejo ti na dano znamenje okoli grebena do zaliva, kjer bodo Malajci najbrž pristali. Tako bo sovražnik popolnoma v naši oblasti in se nam mora vdati, če mu je življenje ljubo."

„Charles, vaš nasvet mi ugaja. Toda kako zremo, čemu so prišli na otok?"

„Jaz počakam tukaj prvi čoln, da zrem od veslača, kaj hočejo."

„Ali res? To hočete storiti? Toda kaj če vas napade in morda celo usmrti?"

„Zaradi tega bodite brez skrbi, le zanesite se name! Ti divjaki so oboroženi ali po stari šegi s koli, sulicami, pušicami in boki ali pa s staro buško na kresilo, ki bi pa utegnila biti lastniku nevarnejša kot meni. Če sta zadovoljna ostanita z Bobom tu na vrhu, vse drugo uredim jaz."

Kapitan mi pritrdi, in nato odhitim proti taborišču.

„No, gospod kaj ste videli?" me vpraša krmar, ko dospem tja.

„Petnajst divjakov, ki plujejo s prav toliko čolni proti otoku."

„Dobro, bomo vsaj zvedeli, katero ime se je pri krstu prijelo tega vražjega otoka Ali naj se oborožimo?"

„Seveda! Trije ostanejo pri blagu za stražo; vi pa pojdite s polovico ljudi za oni greben, in tam lezite na tla, da vas ne opazijo sovražniki. Če se vname boj, prihitite na dano znamenje okoli grebena proti zalivu, da tako obkolimo sovražnika. Ali ste me razumeli?"

„Da, gospod!"

„Torej naprej, da ne izgubimo po nepotrebnem časa!"

Krmar urno razdeli orožje in strelivo med ljudi in odhiti s polovico mornarjev na določeno mesto.

„Drugi pa pojdite gor kapitanu! Nesite mu tudi njegovo sabljo in puško ter vzemite orožje za krmarja s seboj!"

Ko druga polovica odide proti višini, vzamem puško, vtaknem nož in samokres za pas ter odhitim ob robu proti zalivu. Tu se skrijem za grm in čakam. Ravnokar je prispel prvi čoln skozi ožino koralnih grebenov v zaliv. Malajec v čolnu se vzdigne, vzame v roke lok in puščico, napne in sproži proti obrežju. Sedaj mi je bilo jasno, da ga preganja sovražnik. S tem, da je spustil puščico proti obrežju, se je hotel najbrž prepričati, ali bo uspel s tem orožjem braniti sovražnikom vhod v zaliv. Malajec sedaj zopet prime za veslo in požene čoln proti

obrežju; tu ustavi ob bregu in potegne čoln nekoliko na suho. Nato se napoti tja, kamor je prej padla puščica. Ko jo je zopet pobral, je stopal z velikimi koraki dalje: vsekakor je hotel odmeriti dolžino, ko ne bi mogel sovražnikom ubraniti vhoda v zaliv in bi ti poizkušali pristati ob otoku. Vse njegovo vedenje je kazalo na hrabrega, pa tudi zelo previdnega človeka. V tem se mi je Malajec približal že toliko, da sem ga slišal, ko je štel korake: „Satu, dua, tiga, ampat, lima, anam, tuču, dalapan, sambilan, sapulu" ... Štel je od ene do deset in potem dalje: „Sapulu-satu, sapulu-dua, sapulu-tiga, —”.

„Rori stoj!” mu zapovem in skočim izza grma, za katerim sem tičal. „Kaj delaš tukaj?”

Malajec se vidno prestraši, toda hitro zbere svoje misli in potegne nož izza pasu. Ko pa spozna, da nisem eden njegovih zasledovalcev, vtakne nož zopet za pas in vpraša:

„Inglo?”⁴

„Ne!” mu odgovorim.

„Franko?”

„Da!” se je glasil moj odgovor, kajti vedel sem, da ta beseda pri divjakih ne pomeni samo Francoza, ampak sploh prebivalca zahodne Evrope.

„To je dobro! Ali si sam tukaj, sahib?”

Ali je bil ta človek morda že v Indiji, da me je ogovarjal z indijskim naslovom „ sahib”? Sklenil sem ga o tem vprašati pozneje; na njegovo vprašanje se mi je zdelo boljše zamolčati, da nisem sam. Zato ga vprašam:

„Kaj iščeš tukaj?”

„Rešitve!”

Pri teh besedah se obrne nazaj in pokaže z roko proti čolnom, ki so bili že tako blizu, da sem na prosto oko lahko razločil veslače.

„Kdo so ti?” vprašam dalje .

„Zasledovalci, ki me hočejo umoriti!”

„Zakaj?”

„Ker sem kristjan.”

„In ti so pogani?”

„Da! Nekaj je še poganov, druge pa je krstil Inglo-misonare.”

Misonare se pravi misijonar; s to besedo pa zaznamujejo otočani v svojem jeziku tudi vse drugo, kar je v zvezi s krščansko vero. Tako na primer zaznamujejo tudi cerkev, oltar, pridigo, sveto pismo, križ, svet, pobožen, in tako naprej le z besedo misonare. V tem primeru pomeni ta beseda angleškega (protestantovskega)misijonarja.

„Torej so oni, ki so se dali krstiti angleškemu misijonarju, vendar kristjani? ”

„Ejta - ne! Kajti še vedno verujejo v dobrega in slabega boga. Krstiti so se dali le zato, da smejo trgovati z Angleži.”

„Kako ti je ime?” ga vprašam dalje.

„Potomba”.

„In kje stanuješ?”

„V Papaté, glavnem mestu otoka Tahiti. Jaz sem Eri, deželni knez, in bom premaga svoje sovražnike!”

Ob teli besedah se ozre Potomba nazaj ravno, ko se prikaže prvi čoln pred ožino, da bi došel v zaliv. Moj novi znanec stopi hitro na mesto, kamor je bila padla njegova puščica, napne lok, pomeri in sproži. Puščica sfrči, in gotovo bi bila zadela moža v čolnu, da ni ravno prihajajoč val vrgel šajke nekoliko na stran, in puščica se je zasadila v čoln .

„Halo-o-oo!” se razleže sedaj krik izza koralnega grebena, in ko se ozrem, ugledam krmarja s svojim moštvom hitečega proti nama. Menil je napačno, da je bil strel iz loka znamenje za napad in nam je prihitel na pomoč; s tem je bil moj načrt uničen . Zasledovalci

⁴ Anglež.